

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 143. Quomodo in peccatis contra 4. praeceptum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

jejunium, si furaretur, confitens furtum tacere potest votum, dummodo expleverit. Qui vovit non furari, & si furetur, jejunare, confitens furtum addere debet fuisse votum non furandi. Qui vovit, vel non furari, vel si furetur, jejunare, confitens furtum tacere potest de voto, uti dictum est l. 3. p. 1. n. 471.

- 1004 Q. 142. *Quomodo distinguenda sit species in peccatis contra tertium preceptum Decalogi.* R. Dicitur à n. 1102. quando de præceptis Ecclesiæ.
- 1005 Q. 143. *Quomodo distinguenda sit species in peccatis contra quartum preceptum.* R. §. 1. Odium, detractio, irrisio, contumelia, & similes injuriæ factæ contra parentes, sunt diversæ speciei ab injuriis alteri proximo factis, quia sunt contra pietatem, quæ obligat ad specialem reverentiam, obsequium, cultum erga illos, *Dicaft.* d. 9. à n. 572. Nomine parentum autem veniunt etiam avus & proavus, *Lugo* d. 16. à num. 298. *Tamb.* De confes. l. 2. c. 5. Non atavus vel tritavus, quamvis etiam illis aliquid deberi, merito putet *Dicaft.* n. 582.
- 1006 §. 2. Si actio contra parentes facta non adversetur pietati, non est diversæ speciei, unde nec opus erit in Confessione dicere hoc parenti factum esse, & sic est furtum, quod, per se loquendo, pietati erga parentes non adversatur, nisi fortè hi per illud venirent in periculum paupertatis.
- 1007 §. 3. Sunt injuriæ speciei diversæ, quas pater infert filiis, & quas nepotibus; item quas conjux conjugì, quia isti omnes debent sibi specialem amorem.
- 1008 §. 4. Injuria à patre facta filio distinguitur specie ab injuria à filio facta patri, aut à viro facta

facta conjugii, unde Titius, qui patri, filio & conjugii fuit injurius, non satisfacit dicendo, tribus propinquis feci gravem injuriam, sed explicare debet personas singulas, quia licet omnia sint contra pietatem, tamen in singulis est diversa deformitas ratione diversi tituli conjunctionis, in quibus fundantur diversæ obligationes ad singulos. Et hinc etiam injuria facta fratri vel sorori differt specie ab ea, quæ fit parentibus: & ob conjunctionem sanguinis etiam differt ab ea, quæ fit extraneis. Injuria tamen facta fratri non differt specie ab ea, quæ fit sorori, quia est conjunctio similis. Et universaliter putant *Lugo & Dicast.* nu. 584. non quamvis injuriam contra fratrem aut sororem habere malitiam contra pietatem, sed debere esse valde gravem & atrocem.

§. 5. Si fiat contra alios propinquitatis gradus, non ideo contrahitur nova species in Confessione explicanda, *Dicast.* n. 586. Ut nec si fiat contra Sacerdotem, *Dicast.* n. 589. exceptâ percussione aut simili inhonoratione, per quam excommunicatio incurritur, tum enim ex addita pœna colligimus talem actionem specialiter prohiberi ab Ecclesia ex motivo religionis, *Lugo* n. 310. 1009

§. 6. Si injuria fiat in Superiorem ut Superiorem est, additur nova species, hinc si quis formalis contemptu vel præcepti vel præcipientis transgrediatur præceptum quamvis de se leve, ut si ideo transgrediatur, quia prohibitum est, quia hic vel ille Superior prohibuit, peccat graviter, secundum dicta l. 5. à n. 237. & addere debet in Confessione, nam præter inobedientiam respectu præcepti adest malitia contra 1010

tra reverentiam & observantiam Superioribus debitam. Rectè tamen notat *Lug. n. 309.* si peccatum non tangat Superiorem ut Superior est, v.g. si revelet secretum, quod Superior tanquam amicus ipsi commisit, non ideo addi novam speciem malitiæ.

1011 §. 7. Si Superior habeat duplicem potestatem imperandi, unam ratione jurisdictionis, alteram ratione voti, quo subditus se obligavit ad illi obediendum, si hic subditus non obediat, peccat dupliciter, nempe contra jurisdictionem & contra votum. Quamvis autem Superiores regulares habeant potestatem jurisdictionis immediate à Papa, & religionis ex vi voti facti à subditis, communiter tamen nolunt obligare, nisi ex vi voti, & tum addunt se imperare *in virtute sanctæ obedientiæ*: Quod si addant gravem pœnam, v. g. dicant & *sub excommunicatione*, probabiliter dicunt *Henriq. Cón. d. 7. dub. 5. Bonaspei De pecc. d. 5. n. 40. Palav. De pecc. d. 9. q. 2. a. 2. Dicast. De cens. d. 2. dub. 22. contra Vasq. Castrop. Oviedo*, ex addita tali pœna colligi debere, quod velint per potestatem jurisdictionis non tantum urgere eandem rem, sed etiam addere novam vim obligativam.

1012 §. 8. Si aliquis non sit verè Superior, quia non habet jurisdictionem in foro externo, sed tantum vim obligandi ex voto, uti Confessarius, cui sæcularis poenitens vovit obedire in omnibus, quæ judicaverit suæ salutis convenire, tum certum est solum peccare contra votum, quia non potest præcipere, ergo nec peccat contra obedientiam, prout hæc supponit jurisdictionem distinctam, ideoque ad rem à Confessario præscriptam tantum tenebitur ex obligatione

gatione fidelitatis servandæ Deo, *Castrop.* De pecc. d. 3. p. 3. num. 13. *Dicast.* De pœn. d. 9. à num. 358.

§. 9. Lex & præceptum Superioris facere 1013 potest, ut actio præcepta vel prohibita spectet ad illam virtutem, ex cuius motivo præcipitur aut prohibetur aliquid, uti explicatum est l. 1. à n. 624. & l. 5. à n. 137. Putatque *Stoz* l. 1. p. 1. n. 52. Superiores regulares semper præcipere ex motivo virtutis, ad quam spectat actus, quem præcipiunt. v. l. 1. n. 628.

§. 10. Si quid fiat contra benefactorem, non 1014 ideo additur nova species, quia obligatio gratitudinis est libera. Casus tamen aliquos affèrunt *Caj. Con. Turr. Lug.* n. 311. *Dicast.* n. 385. in quibus ratione magnæ beneficentiæ videtur mutari species.

Q. 144. Quomodo distinguenda sit species in pec- 1015 cati contra quintum præceptum. R. §. 1. Si occidens præterea discerpat cadaver, præscindat membra, evellat cor &c. additur specie distincta malitia, nempe feritatis, *Suar. Lug. Tamb. Stoz* l. 1. p. 1. n. 71. Quod etiam aliqui dicunt de eo, qui bestiam, v. g. canem merè ad se oblectandum aut ad ostendendum dominium, quod habet in bestias, excoriat, vel affat vivum, hic enim est species inhumanæ crudelitatis.

§. 2. Accedit species sacrilegii, si fiat occisio 1016 vel gravis & injuriosa percussio personæ sacræ, aut si cum effusione sanguinis fiat in Ecclesia, in quâ, si fiat percussio laici sine fusione sanguinis, probabile est non fore sacrilegium, quia canon tantum loquitur de illa percussione, quæ fit cum effusione sanguinis, & quidem enormi, ita ut non sufficiat aliquot guttas effluere, *Lug. Stoz*